

Nurmiviljely on luomuviljelyssä keskeinen osa viljelykiertoa. Palkokasvit ovat luomuviljelyn perusta ja ne ovat myös oleellinen osa rehunurmien kasvilajiseoksia. Palkokasvit ovat typpiomavaraisia biologisen typensidontansa vuoksi. Niiden jälkeen jää maahan typpeä ja usein ne myös parantavat maan rakennetta syväjuurisuutensa vuoksi.

Luomunurmea perustettaessa huolehdi peruskalkituksesta, ojituksesta ja rikkakasvien torjunnasta ennakkoon. Yleisesti voi sanoa, että pellon pH tulisi olla noin 6, mutta sinimailanen ja vuohenherne viihtyvät yli 6,5 pH:ssa ja valkoapila ja alsikeapila puolestaan kestävät noin 5,5 pH:n happamuutta. Pellon ojituksen ja rakenteen tulisi olla hyvässä kunnossa, että vesi ei seiso pellolla ja kaasut vaihtuvat maahuokosissa.

Perustaminen kannattaa yleensä tehdä suojaviljan kanssa (paitsi vuohenherne). Mieluiten kylvö tulisi tehdä hajakylvönä joko kylvökoneen heinäsiemenlaatikosta tai rikkaäestyksen yhteydessä. Tällöin saadaan tiheä aukoton nurmi. Nurmen perustamislannoituksena käytetään mieluiten karjanlantaa takaamaan ravinteiden saanti satovuosina. Sopiva lietemäärä on keväällä nurmea perustettaessa yleensä 25–35 m³/ha. Kuivikelantaa voidaan käyttää 40 m³/ha. Muista ymppeäys typensitojabakteerilla jos palkokasvia on lohkona ensimmäisen kerran. Ymppeäys voi olla tarpeen myös vanhemmilla apila lohkoilla joissa apila ei viihdy

Käytä aina seoskasvustoja viljelyvarmuuden ja typensidonnan parantamiseksi. Säilörehunurmen perusseokseen voi laittaa noin 20–25 kg/ha heinäkasveja + 4-7 kg/ha apiloita tai 8-15 kg/ha mailasia tai 12 kg/ha vuohenhernettä. Esim. timotei 10 (tai timotei 5+raiheinä 5) + ruokonata 5 + nurminata 5 + puna-apila 3 + alsikeapila 2 + valkoapila 1 kg/ha. Timotei varmistaa satoa ensimmäisessä niitossa ja nadat ja englanninraiheinä jälkikasvu. Laitumille 20–25 kg/ha heinäkasveja + 3-4 kg/ha valkoapilaa. Esim. timotei 10 (timotei 5+ raiheinä 5) + nurminata 5 + niittynurmikka 5 + punanata 5 + valkoapila 3-4 kg/ha.

Jos rikkakasvit valtaavat nurmen, tehdään puhdistusniitto 10–15 cm korkeaan kasvustoon. Jos nurmi harvenee, tehdään tarpeen mukaan täydennyskylvöjä ja kylvetään siitä vähentyneitä kasveja tai alkuperäistä kylvöseosta pintaan hajakylvönä tai kevyt multausta mahdollisimman

aikaisin kevätkosteaan peltoon tai ensimmäisen rehunteon jälkeen seuraavalle kesälle

Tavalliset säilörehunkorjuukoneet ja säilöntäaineet käyvät myös palkokasvipitoisille nurmille. Nurmea korjattaessa on sänki syytä jättää 8-10 cm pitkäksi varsinkin viimeisessä niitossa, koska tällöin nurmet talvehtivat paremmin. Nurmen jälkikasvukin on parempi, jos niitetään pidempään sänkeen. Kasvi altistuu tällöin myös vähemmän juurilaholle.

Yleisenä sääntönä voidaan sanoa, että sopiva korjuuajankohta lypsylehmille ja lihanaudoille korjattaessa on aivan palkokasvin kukinnan alussa, jopa myöhäisessä nuppuvaiheessa. Palkokasvien tarvitsee kerätä vararavintoa talvehtimista varten. Tämän vuoksi puna- ja alsikeapila tulisi niittää viimeisen kerran noin 3 viikkoa ennen kasvukauden loppua. Käytännössä ei sitä pitäisi siis niittää syyskuussa. Mailasten puolestaan täytyy päästä kukkimaan kerran kesässä ja yleensä tämän annetaan tapahtua ennen toista sadonkorjuuta. Vuohenherneellä täytyy jäädä ensimmäisen ja toisen niiton väliin 70 vrk.

Jos lantaa täytyy levittää nurmivuosina, kannattaa se levittää ensisijaisesti nurmille, joiden apilapitoisuus on laskenut hyvin alas, sillä apila saattaa kärsiä typpilannoituksesta. Kesällä ensimmäisen rehunteon jälkeen pelto ovat yleensä hyvin kantavia, jolloin lietteen levityksen tallausvauriot ovat vähäisiä.

Palkokasvit monivuotisissa rehunurmissa

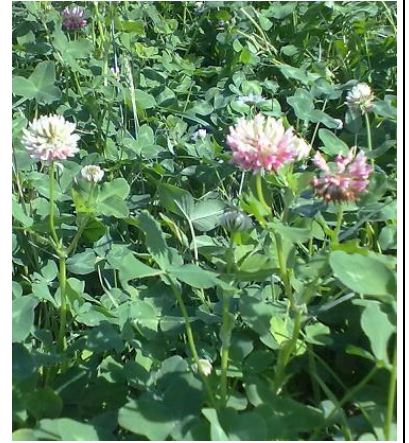
Puna-apila

- Viljelyvarmin nurmipalkokasvi
- Poudankestävä, koska syvä paalujuuri
- Säilyy parhaiten, kun korjataan kaksi satoa
- Sopii säilörehunurmiin, ei kestä laidunnusta juurikaan
- Sulavuus heikkenee keväällä heiniä hitaammin
- Kivennäispitoisuus (Ca ja Mg) poikkeaa heinäkasveista (kivennäisanalyysi tehtävä)
- Tetraploidit lajikkeet satoisimpia (SW Torun, Betty, Ilte, Varte, Mars, Atlantis), mutta heikompia talvehtimaan ja kasviestrogeneja saattaa olla enemmän kuin diploideissa lajikkeissa (Bjursele, SW Yngve, Saija, SW Ares, Suez, Perttuli, Altaswede)

Alsikeapila

- Ei niin satoisa kuin puna-apila, mutta menestyy heikommilla lohkoilla ja turvemaidilla
- Hieman puna-apilaa aikaisempi kivennäismailla
- Suositeltavaa käyttää seoksena puna-apilan kanssa
- Hyvä jälkikasvukyky
- Talvehtimisvarmin lajike Frida

Valkoapila

- Hyvin talvehtiva ja rönsyilevä kasvi monivuotisiin laidunnurmiin ja aukkopaikkojen peittäjäksi säilörehunurmiinkin
- Alhainen kuitupitoisuus, paljon valkuaista, ei korsiinnu
- Kasvaa yleensä myös keskikesällä, kun heinien kasvu hidastuu
- Matalan juuristonsa vuoksi kärsii helpommin kuivuudesta
- Yleisin lajike Sonja, uusia SW Hebe ja Vysocan, jotka satoisia myös säilörehunurmissa. Laitumiin Rivendale ja Sonja.

Sinimailanen

- Syvä ja voimakas juuristo, jos maa ei liian tiivis ja pääsee kasvamaan syvälle
- Tarvitsee hyvän ojituksen ja alhaisen pohjaveden
- pH yli 6,5, tarvitsee kaliumia talvehtimiseen
- Korkea valkuainen; sulavuus ja NDF-kuitu helposti alhaisia.
- Vaatii paljon lämpöä, mutta ei ole poudanarka
- Alkukehityksen aikana arka kestorikkakasveille.
- Hyvä jälkikasvu, ei kestä jatkuvaa laidunnusta.
- 1. niitto puna-apilaa aikaisemmin, 2. niitto heinäkuussa, 3. niitto elo-syyskuussa, 4. niitto myös mahdollinen
- Lajikkeita: mm. Vertus, Pondus, Plato....
Laitumiin: Legendairy, Artemis

Rehumailanen (sirppimailanen)

- Erittäin hyvä sadontuottokyky (>10 t/ha kuiva-ainetta)
- Kasvupaikka vaatimattomampi kuin sinimailasella
- Mahdollisesti myös laitumiin
- Lajikkeena virolaiset 'Karlu' ja 'Juurlu'(parempi laitumiin)

Vuohenherne

- Hitaasti kehittyvä, pitkäikäisiin nurmiin
- Ei kestä korkeaa pohjavettä, arka keväthalloille
- Ei kasvitauteja
- Ei kasviestrokeeneja, ei puhalluta
- Perustaminen ilman suojakasvia, jolloin puhdistusniitto tarpeen
- Aikainen 1. niitto, 70 vrk niittojen väliin
- Lajike 'Gale',

Keltamaite

- Pääasiassa laitumiin, mutta myös säilörehunurmiin
- estää puhaltumista
- ei kasviestrokeeneja
- lajikkeet 'Leo' (Kanada), 'Oberhaunstaedter' (Saksa)
- 2-10 kg/ha seoksiin
- Mahdollisesti parantaa tuotosta, tehostaa valkuaisen hajoamista ja vähentää loisia

Lisätietoa:

Tieto Tuottamaan sarja: Nurmirehujen tuotanto ja käyttö